

ПРАВО НА ЖИТТЯ – ПЕРВИННА УМОВА ІСНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА І ДЕРЖАВИ

Вареник Ярослав Юрійович

студент ФСП другого курсу

Науковий керівник:

Чепульченко Т.О.

кандидат юридичних наук, доцент

зав. кафедри теорії права і держави

ФСП, НТУУ «КПІ»

Людина є носієм суб'єктивного права на життя. Для більшого розуміння такого права, необхідно відповідати на питання: навіщо людині життя? Законодавство закріплює, що це право людина має від народження, воно є природним правом людини. Це право є невідчужуваним, тому що воно є природною властивістю людини як представника свого біологічного виду. Тобто людина як біологічна істота не існує ані для суспільства, ані для держави без наявності в ній життя. Зрозуміло, що життя людині потрібно для того, щоб існувати.

Варто розглянути, який зміст ми вкладаємо в слово «існувати». Для цього маємо два підходи:

1. Біологічний. Існувати - здатність організму як системи органів, виконувати свою головну функцію: забезпечувати життя.
2. Соціально-юридичний. Існувати - бути елементом суспільства.

Саме біологічному аспекту в Конституції відповідає ст. 27, тому що соціальне життя не виникає без біологічного.

А в чому ж цінність життя людини для держави і суспільства? Чому воно віднесено до найвищих цінностей в державі? По-перше, життя пов'язане з такою об'єктивною закономірністю як потреба. Саме життя породжує потребу, тобто створення таких необхідних умов, за яких життя б підтримувалось та продовжувалось. До них можна віднести основні фізіологічні потреби: харчування, одяг, житло, безпечне довкілля і т.д. Цього потребує від людини її природа. Забезпечення таких базових потреб породжує інші потреби, пов'язані з людиною як елементом, «клітинкою» суспільства. Це потреби

самоствердження та саморозвитку. Їх також можна віднести до об'єктивних, оскільки цього потребує її соціальне середовище існування. Отже, потреба і життя дуже тісно пов'язані. Не існує життя без потреб, а потреб без необхідності їх задоволення. По-друге, людина являється елементом суспільства. Якщо не буде цінуватись, життя окремої «клітинки», то не існуватиме і сама структура. Сьогоднішнє суспільство в міру свого розвитку потребує організованості та урегульованості. Організувати означає розподілити людей у просторі та за функціями, забезпечити їх місцями роботи і засобами праці, налаштувати їх взаємодію та взаємообмін у праці й суспільному житті, розташувати їхні творчі можливості шляхом узгодження та концентрації їх зусиль. Соціальні норми в суспільстві виступають як регулятори, які допомагають раціонально організувати суспільне життя.

Створення державно-правових інститутів, це також потреба на певному етапі розвитку суспільства. Сьогодні це необхідність узгодження інтересів окремих громадян, соціальних груп, необхідність вироблення єдиного напрямку розвитку, узгодження відносин з іншими державами.

Саме життя людини стало основною передумовою існування як суспільства, так і держави. Сьогодні воно породжує необхідність розвитку як соціальних, так і державно-правових інститутів. Отже право на життя повинно бути найвищою цінністю, оскільки на ньому тримається, базується і суспільство, і держава.

Варто зазначити, що життя людини це не випадкова і тим більше не тимчасова цінність в державі, суспільстві, у всьому цивілізованому світі загалом. Це та властивість, завдяки якій людина здатна змінювати оточуючий її світ, здатна створювати в ньому щось нове, здатна вчитись і вчити інших, розвиватись і передавати досвід, саме завдяки визнанню за кожною людиною права на життя, сьогодні кожному варто оцінити ту можливість, яка йому надана.